

Księga VII rumuńskiego kodeksu cywilnego

Przepisy prawa prywatnego międzynarodowego

Tytuł I

Przepisy ogólne

Przedmiot regulacji

Art. 2557

- (1) Niniejsza księga obejmuje normy wskazujące prawo właściwe dla stosunków z zakresu prawa prywatnego międzynarodowego.
- (2) W rozumieniu niniejszej księgi stosunkami z zakresu prawa prywatnego międzynarodowego są stosunki z zakresu prawa cywilnego, handlowego oraz inne stosunki prywatnoprawne z elementem obcym.
- (3) Przepisy niniejszej księgi stosuje się w zakresie, w jakim umowy międzynarodowe, których Rumunia jest stroną, prawo Unii Europejskiej lub przepisy szczególne nie przewidują innej regulacji.

Kwalifikacja

Art. 2558

- (1) Jeśli ustalenie prawa właściwego zależy od kwalifikacji, jaka zostanie przyjęta w odniesieniu do danej instytucji prawnej lub do danego stosunku prawnego, bierze się pod uwagę kwalifikację prawną przyjętą w prawie rumuńskim.
- (2) W przypadku odesłania kwalifikacja dokonywana jest według prawa obcego, ze strony którego następuje odesłanie do prawa rumuńskiego.
- (3) O ruchomym lub nieruchomym charakterze dóbr rozstrzyga, w zależności od okoliczności danego przypadku, prawo miejsca, w którym dobra te się znajdują, lub miejsca, w którym są one położone.

- (4) Jeśli prawo rumuńskie nie zna danej instytucji prawnej występującej w prawie obcym lub zna ją pod inną nazwą, lub też przypisuje jej odmienną treść, to może zostać wzięta pod uwagę kwalifikacja przyjęta w prawie obcym.
- (5) Jednakże jeśli strony same określiły znaczenie pojęć występujących w akcie prawnym tych stron, kwalifikacji owych pojęć dokonuje się zgodnie z wolą stron.

Odesłanie

Art. 2559

- (1) Prawo obce obejmuje normy prawa materialnego, włączywszy w to normy kolizyjne, chyba że przepis stanowi inaczej.
- (2) Jeśli prawo obce odsyła do prawa rumuńskiego lub do prawa innego państwa, stosuje się prawo rumuńskie, chyba że przepis w sposób wyraźny stanowi inaczej.
- (3) Na zasadzie wyjątku wobec postanowień ustępu 1, prawo obce nie obejmuje występujących w nim norm kolizyjnych w przypadku, gdy zostało ono wybrane jako prawo właściwe przez strony, w przypadku gdy jest ono prawem właściwym dla formy czynności prawnych lub dla zobowiązań pozaumownych, jak również w innych szczególnych przypadkach przewidzianych w umowach międzynarodowych, których Rumunia jest stroną, w prawie Unii Europejskiej lub w ustawie.

Niejednolite prawo

Art. 2560

Jeśli prawem obcym wskazanym jako właściwe jest prawo państwa, w którym obowiązują różne systemy prawne, prawo tego państwa wskazuje właściwe przepisy prawne; w braku takiego wskazania stosuje się ten system prawny obowiązujący w owym państwie, który wykazuje najściślejszy związek z danym stosunkiem prawnym.

Wzajemność

Art. 2561

- (1) Zastosowanie prawa obcego nie jest uwarunkowane wzajemnością.
- (2) Jednakże pozostają w mocy przepisy szczególne ustanawiające wymóg wzajemności w niektórych materiałach. Wymóg wzajemności uważa się za spełniony, dopóki Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych, nie przeprowadzi dowodu przeciwnego.

Treść prawa obcego

Art. 2562

- (1) Treść prawa obcego stwierdzana jest przez organ sądowy na podstawie zaświadczeń wystawionych przez organy państwa, które prawo to ustanowiły, opinii biegłego lub w inny odpowiedni sposób.
- (2) Strona, która powołuje się na prawo obce, może zostać zobowiązana do wykazania jego treści.
- (3) Jeżeli nie można stwierdzić w rozsądnym terminie treści prawa obcego, stosuje się prawo rumuńskie.

Wykładnia i stosowanie prawa obcego

Art. 2563

Prawo obce interpretuje się i stosuje zgodnie z regułami dotyczącymi wykładni oraz stosowania prawa przyjętymi w systemie prawnym, o który chodzi.

Wyłączenie zastosowania prawa obcego

Art. 2564

- (1) Prawa obcego nie stosuje się, jeżeli jego zastosowanie naruszałoby porządek publiczny w rozumieniu rumuńskiego prawa prywatnego międzynarodowego, lub jeśli prawo obce, o które chodzi, stało się właściwe wskutek obejścia prawa rumuńskiego. W przypadku gdy zastosowanie prawa obcego jest wyłączone, stosuje się prawo rumuńskie.
- (2) Zastosowanie prawa obcego narusza porządek publiczny w rozumieniu rumuńskiego prawa prywatnego międzynarodowego w zakresie, w jakim prowadzi ono do skutków niedających się pogodzić z podstawowymi zasadami prawa rumuńskiego lub prawa Unii Europejskiej oraz z podstawowymi prawami człowieka.

Wyjątkowe wyłączenie zastosowania prawa właściwego

Art. 2565

- (1) W drodze wyjątku, zastosowanie prawa, które jest właściwe zgodnie z niniejszą księgą, może zostać wyłączone, jeśli ze względu na okoliczności danego przypadku stosunek prawny wykazuje bardzo słaby związek z owym prawem. W takim przypadku stosuje się prawo, z którym dany stosunek prawny jest najściślej związany.
- (2) Przepisów ustępu 1 nie stosuje się w odniesieniu do prawa właściwego dla stanu cywilnego lub dla zdolności osoby, a także w przypadku, gdy prawo właściwe zostało wybrane przez strony.

Normy podlegające bezpośredniemu stosowaniu

Art. 2566

- (1) Przepisy bezwzględnie wiążące przewidziane w prawie rumuńskim dla uregulowania stosunku prawnego z elementem obcym stosuje się na zasadzie pierwszeństwa. W takim przypadku nie stosuje się przepisów niniejszej księgi dotyczących ustalenia prawa właściwego.
- (2) Można także bezpośrednio stosować przepisy bezwzględnie wiążące przewidziane w prawie innego państwa dla uregulowania stosunku prawnego z elementem obcym, jeśli stosunek prawny wykazuje ścisły związek z prawem tego państwa, i jeśli wymagają tego prawnie uzasadnione interesy stron. W takim przypadku bierze się pod uwagę przedmiot oraz cel tych przepisów, a także skutki wynikające z ich zastosowania lub niezastosowania.

Poszanowanie praw nabytych

Art. 2567

Prawa nabyte w państwie obcym podlegają w Rumunii poszanowaniu, z wyjątkiem przypadków, w których byłyby one sprzeczne z porządkiem publicznym w rozumieniu rumuńskiego prawa prywatnego międzynarodowego.

Prawo ojczyście

Art. 2568

- (1) Prawem ojczystym jest odpowiednio: prawo państwa, którego osoba fizyczna jest obywatelem, lub prawo państwa, do którego osoba prawna przynależy.
- (2) W przypadku osoby mającej obywatelstwo więcej niż jednego państwa stosuje się prawo tego z tych państw, z którym owa osoba jest najściślej związana, w szczególności poprzez swe miejsce zwykłego pobytu.
- (3) W przypadku osoby niemającej żadnego obywatelstwa jako prawo ojczyście stosuje się prawo państwa, w którym osoba ta ma miejsce zwykłego pobytu.
- (4) Przepisy ustępu 3 stosuje się również w przypadku uchodźców, zgodnie z przepisami szczególnymi oraz umowami międzynarodowymi, których Rumunia jest stroną.

Ustalenie i dowód obywatelstwa

Art. 2569

Ustalenie, a także wykazanie obywatelstwa następuje zgodnie z prawem państwa, o którego obywatelstwo chodzi.

Ustalenie miejsca zwykłego pobytu i dowód co do tej okoliczności

Art. 2570

- (1) W rozumieniu niniejszej księgi miejsce zwykłego pobytu osoby fizycznej znajduje się w państwie, w którym osoba ta ma główne miejsce zamieszkania, nawet jeśli nie dopełniła ona wymogów formalnych związanych z zameldowaniem. Miejscem zwykłego pobytu osoby fizycznej dokonującej czynności w ramach swej działalności zawodowej jest miejsce, w którym znajduje się siedziba jej głównego przedsiębiorstwa.
- (2) W celu ustalenia głównego miejsca zamieszkania bierze się pod uwagę te okoliczności dotyczące danej osoby oraz jej działalności zawodowej, które wskazują na trwałe powiązanie z danym państwem lub na zamiar ustanowienia takiego powiązania.
- (3) Miejsce zwykłego pobytu osoby prawnej znajduje się w państwie, w którym siedzibę ma jej główne przedsiębiorstwo.
- (4) Siedzibą głównego przedsiębiorstwa osoby prawnej jest miejsce, w którym ma siedzibę centralny organ zarządzający danej osoby prawnej.
- (5) Dowód co do miejsca zwykłego pobytu może zostać przeprowadzony za pomocą wszelkich środków dowodowych.

Przynależność państwowa osoby prawnej

Art. 2571

- (1) Osoba prawna przynależy do tego państwa, na terytorium którego ustanowiła ona zgodnie ze swym aktem założycielskim swą siedzibę.
- (2) Jeśli osoba prawna ma siedziby w różnych państwach, decydujące znaczenie dla ustalenia jej przynależności państwowej ma siedziba rzeczywista.
- (3) Przez siedzibę rzeczywistą rozumie się miejsce, w którym znajduje się główny ośrodek, z którego kieruje się i zarządza działalnością statutową, nawet jeśli decyzje właściwego organu podejmowane są zgodnie z wytycznymi przekazywanymi przez akcjonariuszy lub wspólników z innych państw.
- (4) Jednakże jeśli ustalone w ten sposób prawo właściwe będące prawem obcym odsyła do prawa, zgodnie z którym osoba prawna została utworzona, stosuje się to ostatnie prawo.

Tytuł II

Kolizje praw

Rozdział I

Osoby

Seksja 1

Osoba fizyczna

Prawo właściwe dla stanu cywilnego oraz dla zdolności

Art. 2572

- (1) Stan cywilny oraz zdolność osoby fizycznej podlegają jej prawu ojczystemu, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.
- (2) Szczególna niezdolność odnosząca się do określonego stosunku prawnego podlega prawu właściwemu dla tego stosunku prawnego.

Początek i koniec osobowości

Art. 2573

Początek i koniec osobowości podlegają prawu ojczystemu osoby, o którą chodzi.

Sądowe uznanie za zmarłego

Art. 2574

Uznanie za zmarłego, stwierdzenie zgonu oraz domniemana chwila śmierci, jak również domniemanie, zgodnie z którym zaginiony pozostaje przy życiu, podlegają ostatniemu prawu ojczystemu osoby zaginionej. Jeśli prawa tego nie można ustalić, stosuje się prawo rumuńskie.

Uzyskanie pełnoletności

Art. 2575

Zmiana prawa ojczystego osoby nie wpływa na pełnoletność uzyskaną zgodnie z prawem właściwym w chwili jej uzyskania.

Nazwisko

Art. 2576

- (1) Nazwisko osoby podlega jej prawu ojczystemu.
- (2) Jednakże ustalenie nazwiska dziecka w chwili jego urodzenia podlega, wedle dokonanego wyboru, albo prawu państwa, którego zarówno rodzice, jak i dziecko są obywatelami, albo prawu państwa, w któ-

rym dziecko się urodziło, i w którym zamieszkuje od chwili swego urodzenia.

- (3) Ochronę przed naruszeniami prawa do nazwiska, mającymi miejsce na terytorium Rumunii, zapewnia się zgodnie z prawem rumuńskim.

Przyrodzone prawa istoty ludzkiej

Art. 2577

Istnienie i treść przyrodzonych praw istoty ludzkiej podlegają prawu ojczystemu danej osoby fizycznej.

Prawo właściwe dla osoby pełnoletniej podlegającej ochronie

Art. 2578

- (1) Środki ochrony osoby mającej pełną zdolność do czynności prawnych podlegają prawu państwa, w którym osoba ta ma miejsce zwykłego pobytu w chwili ustanowienia opieki lub zastosowania innego środka ochrony.
- (2) W drodze wyjątku, w zakresie, w jakim jest to konieczne do ochrony osoby fizycznej, właściwy organ może zastosować lub uwzględnić prawo innego państwa, z którym dana sytuacja prawna wykazuje najściślejszy związek.
- (3) Prawo wskazane w ustępie 1 rozstrzyga również o istnieniu, zakresie, zmianie oraz o wygaśnięciu umocowania do reprezentacji udzielonego przez osobę, która ma pełną zdolność do czynności prawnych, na wypadek, gdyby owa osoba nie była w stanie prowadzić swoich spraw. Osoba ta może jednak wybrać jedno z następujących praw:
 - a) prawo państwa, którego jest ona obywatelem;
 - b) prawo jednego ze swych wcześniejszych miejsc zwykłego pobytu;
 - c) prawo państwa, w którym położony jest majątek, w przypadku gdy chodzi o środki ochronne dotyczące majątku.
- (4) Środki podjęte w odniesieniu do osoby chronionej lub w odniesieniu do jej majątku podlegają prawu państwa, którego organy kierują sprawowaniem ochrony przez osoby do tego zobowiązane i pełnią nad owym sprawowaniem ochrony nadzór.

Ochrona osób trzecich

Art. 2579

- (1) Osoba, która zgodnie ze swoim prawem ojczystym nie ma zdolności do czynności prawnych lub ma ograniczoną zdolność do czynności prawnych, nie może powołać się na tę przyczynę nieważności wobec tego, kto, będąc w dobrej wierze w chwili dokonania czynności,

zgodnie z prawem miejsca jej dokonania uważał, że osoba, o którą chodzi, ma pełną zdolność do czynności prawnych. Przepisu tego nie stosuje się w odniesieniu do czynności prawnych dotyczących rodziny, dziedziczenia lub praw rzeczowych na nieruchomościach położonych w innym państwie niż państwo, w którym czynność prawna została dokonana.

- (2) Ponadto, w przypadku gdy czynność dokonana została na terytorium jednego i tego samego państwa i między stronami jednocześnie obecnymi, nie można powołać się wobec osoby trzeciej na brak statusu przedstawiciela wynikający z prawa właściwego dla ochrony osoby fizycznej, jeżeli osoba trzecia, będąc w dobrej wierze, zgodnie z prawem miejsca dokonania czynności prawnej uważała, że status ten został uzyskany.

Sekcja 2 Osoba prawna

Prawo właściwe dla statusu osoby prawnej

Art. 2580

- (1) Status osoby prawnej podlega jej prawu ojczystemu.
- (2) Status oddziału powołanego w innym państwie przez osobę prawną podlega prawu ojczystemu owej osoby prawnej.
- (3) Status spółki zależnej, bez względu na prawo właściwe dla osoby prawnej, która ową spółkę założyła, podlega prawu państwa, na terytorium którego spółka ta ustanowiła swoją własną siedzibę.

Zakres zastosowania prawa ojczystego

Art. 2581

Prawu właściwemu dla statusu osoby prawnej podlegają w szczególności:

- a) zdolność osoby prawnej,
- b) sposób nabycia i utraty statusu wspólnika,
- c) prawa i obowiązki wynikające ze statusu wspólnika,
- d) sposób wyboru, kompetencje oraz działanie organów zarządzających osobą prawną,
- e) reprezentacja osoby prawnej przez jej własne organy,
- f) odpowiedzialność osoby prawnej i jej organów wobec osób trzecich,
- g) zmiana aktu założycielskiego,
- h) rozwiązywanie i likwidacja osoby prawnej.

Uznawanie zagranicznych osób prawnych

Art. 2582

- (1) Zagraniczne osoby prawne nastawione na osiągnięcie zysku, skutecznie utworzone w państwie, do którego przynależą, uznaje się w Rumunii z mocy samego prawa.
- (2) Zagraniczne osoby prawne nienastawione na osiągnięcie zysku mogą być uznane w Rumunii, na podstawie uprzedniego zezwolenia ze strony Rządu, w drodze orzeczenia sądowego, pod warunkiem wzajemności, jeśli zostały skutecznie utworzone w państwie, do którego przynależą, i jeśli realizowane przez nie cele statutowe nie sprzeciwiają się porządkowi społecznemu i gospodarczemu Rumunii.
- (3) Orzeczenie o uznaniu ogłasza się w Monitorze Urzędowym Rumunii oraz w dzienniku o zasięgu ogólnokrajowym i przysługuje od niego środek odwoławczy w terminie 60 dni od dnia ostatniej publikacji.
- (4) Środek odwoławczy może zostać wniesiony przez każdą osobę zainteresowaną, ze względu na niespełnienie któregośkolwiek z wymagań przewidzianych w ustępie 2.

Skutki uznania zagranicznej osoby prawnej

Art. 2583

- (1) Zagraniczna osoba prawna, która jest uznana, korzysta ze wszystkich praw, jakie wynikają z prawa właściwego dla jej statusu. Nie dotyczy to jednak praw, których państwo uznające odmawia owej osobie mocą swych przepisów prawnych.
- (2) Zagraniczna osoba prawna uznana w Rumunii prowadzi swoją działalność na terytorium państwa rumuńskiego na zasadach, jakie w odniesieniu do wykonywania działalności gospodarczej, społecznej, kulturalnej lub innego typu przewiduje prawo rumuńskie.

Prawo właściwe dla łączenia osób prawnych

Art. 2584

Połączenie osób prawnych o różnej przynależności państwowej może zostać dokonane, jeżeli nastąpiło łączne spełnienie przesłanek przewidzianych w prawach ojczyстых właściwych dla statusu osób prawnych, o które chodzi.

Rozdział II Rodzina

Sekcja 1 Małżeństwo

§ 1. Zawarcie małżeństwa

Prawo właściwe dla przyrzeczenia małżeństwa

Art. 2585

- (1) O możliwości złożenia przyrzeczenia małżeństwa rozstrzyga prawo ojczyste każdego z przyszłych małżonków z chwili złożenia przyrzeczenia.
- (2) Skutki przyrzeczenia małżeństwa, a także skutki naruszenia takiego przyrzeczenia podlegają kolejno:
 - a) prawu wspólnego miejsca zwykłego pobytu przyszłych małżonków z chwili złożenia przyrzeczenia małżeństwa;
 - b) wspólnemu prawu ojczystemu przyszłych małżonków, jeżeli nie mają oni miejsca zwykłego pobytu w tym samym państwie;
 - c) prawu rumuńskiemu, jeśli brak wspólnego prawa ojczystego.

Prawo właściwe dla możliwości zawarcia małżeństwa

Art. 2586

- (1) O możliwości zawarcia małżeństwa rozstrzyga prawo ojczyste każdego z przyszłych małżonków z chwili zawarcia małżeństwa.
- (2) W przypadku gdy jedno z ustalonych w ten sposób praw obcych przewiduje przeszkodę do zawarcia małżeństwa, której według prawa rumuńskiego nie daje się pogodzić z zasadą swobody zawierania małżeństw, przeszkody tej nie uwzględnia się, jeżeli jeden z przyszłych małżonków jest obywatelem rumuńskim, a małżeństwo zawierane jest na terytorium Rumunii.

Prawo właściwe dla formy zawarcia małżeństwa

Art. 2587

- (1) Forma zawarcia małżeństwa podlega prawu państwa, na terytorium którego małżeństwo jest zawierane.
- (2) Jeżeli małżeństwo zawierane jest przed przedstawicielem dyplomatycznym lub konsularnym Rumunii w państwie, w którym przedstawiciel ten jest akredytowany, do wymagań z zakresu formy zawarcia małżeństwa stosuje się prawo rumuńskie.

Prawo właściwe dla nieważności małżeństwa

Art. 2588

- (1) Prawem właściwym dla nieważności małżeństwa oraz skutków tej nieważności jest prawo, które rozstrzyga o przesłankach zawarcia małżeństwa.
- (2) Nieważność małżeństwa zawartego za granicą z naruszeniem wymagań dotyczących formy przyjmuje się w Rumunii tylko wtedy, gdy sankcja nieważności przewidziana jest również przez prawo rumuńskie.

§ 2. Skutki małżeństwa

Prawo właściwe dla ogólnych skutków małżeństwa

Art. 2589

- (1) Ogólne skutki małżeństwa podlegają prawu wspólnego miejsca zwykłego pobytu małżonków, a w braku takiego prawa — ich wspólnemu prawu ojczystemu. W braku wspólnego obywatelstwa stosuje się prawo państwa, na terytorium którego małżeństwo zostało zawarte.
- (2) Prawo ustalone zgodnie z ustępem 1 stosuje się tak do skutków osobistych, jak i do skutków majątkowych małżeństwa, które regulowane są przez to prawo i których wyłączenia przez małżonków prawo to nie dopuszcza, bez względu na to, jaki jest wybrany przez małżonków majątkowy ustrój małżeński.
- (3) Na zasadzie wyjątku wobec przepisów ustępu 2 prawa małżonków odnoszące się do mieszkania rodzinnego, jak również reżim rządzący niektórymi czynnościami prawnymi dotyczącymi takiego mieszkania podlegają prawu miejsca, w którym mieszkanie się znajduje.

Prawo właściwe dla małżeńskiego ustroju majątkowego

Art. 2590

- (1) Prawem właściwym dla małżeńskiego ustroju majątkowego jest prawo wybrane przez małżonków.
- (2) Mogą oni wybrać:
 - a) prawo państwa, na terytorium którego jeden z nich ma swe miejsce zwykłego pobytu w chwili wyboru;
 - b) prawo ojczyste jednego z małżonków z chwili wyboru;
 - c) prawo państwa, w którym małżonkowie ustanawiają pierwsze wspólne miejsce zwykłego pobytu po zawarciu małżeństwa.

Umowa o wybór prawa właściwego
dla małżeńskiego ustroju majątkowego

Art. 2591

- (1) Umowa o wybór prawa właściwego dla małżeńskiego ustroju majątkowego może zostać zawarta albo przed zawarciem małżeństwa, albo w chwili zawarcia małżeństwa, albo też w czasie trwania małżeństwa.
- (2) Wymagania co do formy umowy o wybór prawa właściwego określa albo prawo wybrane jako właściwe dla małżeńskiego ustroju majątkowego, albo prawo miejsca, w którym umowa o wybór prawa została zawarta. W każdym przypadku wybór prawa właściwego powinien być wyraźny i stwierdzony w dokumencie pisemnym opatrzonym datą i podpisanym przez małżonków lub jednoznacznie wynikać z postanowień małżeńskiej umowy majątkowej. Jeśli prawem właściwym jest prawo rumuńskie, powinny zostać zachowane wymagania w zakresie formy, od których spełnienia prawo to uzależnia ważność małżeńskiej umowy majątkowej.
- (3) Z zastrzeżeniem wymagań ustanowionych w ustępie 2, małżonkowie mogą w każdej chwili wybrać inne prawo jako właściwe dla małżeńskiego ustroju majątkowego. Nowe prawo oddziałuje tylko na przyszłość, chyba że małżonkowie postanowili inaczej, i nie może w żadnym wypadku naruszać praw osób trzecich.

Prawo właściwe dla małżeńskiego ustroju majątkowego
w braku wyboru prawa

Art. 2592

Jeśli małżonkowie nie wybrali prawa właściwego dla swego małżeńskiego ustroju majątkowego, ustrój ten podlega prawu właściwemu dla ogólnych skutków małżeństwa.

Zakres zastosowania prawa właściwego
dla małżeńskiego ustroju majątkowego

Art. 2593

- (1) Prawu właściwemu dla małżeńskiego ustroju majątkowego podlegają:
 - a) przesłanki ważności umowy o wybór prawa właściwego, z wyjątkiem zdolności;
 - b) dopuszczalność zawarcia oraz przesłanki ważności małżeńskiej umowy majątkowej, z wyjątkiem zdolności;
 - c) zakres swobody wyboru małżeńskiego ustroju majątkowego;

- d) możliwość zmiany małżeńskiego ustroju majątkowego i skutki takiej zmiany;
 - e) skład majątku każdego z małżonków, uprawnienia małżonków względem dóbr, a także reżim odpowiedzialności małżonków za długi;
 - f) ustanie i likwidacja małżeńskiego ustroju majątkowego, a także reguły dotyczące podziału majątku wspólnego.
- (2) Jednakże ustalenie dóbr majątkowych przypadających każdemu z małżonków z tytułu podziału majątku wspólnego, a także ich przyznanie podlegają prawu państwa, w którym dobra majątkowe znajdują się w chwili dokonywania podziału.

Prawo właściwe dla formy małżeńskiej umowy majątkowej

Art. 2594

Wymagania co do formy małżeńskiej umowy majątkowej określa prawo właściwe dla małżeńskiego ustroju majątkowego lub prawo miejsca, w którym umowa zostaje zawarta.

Ochrona osób trzecich

Art. 2595

- (1) Środki służące zapewnieniu jawności oraz skuteczność małżeńskiego ustroju majątkowego wobec osób trzecich podlegają prawu właściwemu dla małżeńskiego ustroju majątkowego.
- (2) Jednakże, jeśli małżonek i osoba trzecia mieli w chwili powstania łączącego ich stosunku prawnego miejsce zwykłego pobytu na terytorium tego samego państwa, stosuje się prawo tego państwa, chyba że zachodzi któryś z następujących przypadków:
- a) zostały spełnione wymagania dotyczące jawności i wpisów przewidziane w prawie właściwym dla małżeńskiego ustroju majątkowego;
 - b) osoba trzecia знаła w chwili powstania stosunku prawnego małżeński ustrój majątkowy, o który chodzi, lub nie знаła go z powodu niedbalstwa ze swej strony;
 - c) zachowane zostały reguły dotyczące jawności przewidziane w odniesieniu do nieruchomości w prawie państwa, na terytorium którego nieruchomość jest położona.

Zmiana miejsca zwykłego pobytu lub obywatelstwa

Art. 2596

- (1) Prawo wspólnego miejsca zwykłego pobytu lub wspólne prawo ojczy-
ste pozostaje nadal właściwe dla skutków małżeństwa, mimo zmiany

przez jednego z małżonków — odpowiednio — miejsca zwykłego pobytu lub obywatelstwa.

- (2) Wspólne prawo nowego miejsca zwykłego pobytu lub nowe wspólne prawo ojczyste, w przypadku zmiany przez obu małżonków — odpowiednio — wspólnego miejsca zwykłego pobytu lub obywatelstwa, znajduje zastosowanie do oceny małżeńskiego ustroju majątkowego wyłącznie na przyszłość, chyba że małżonkowie postanowili inaczej, i nie może w żadnym wypadku naruszać praw osób trzecich.
- (3) Jednakże, jeśli małżonkowie dokonali wyboru prawa właściwego dla małżeńskiego ustroju majątkowego, prawo to pozostaje nadal właściwe, mimo zmiany przez małżonków miejsca zwykłego pobytu lub obywatelstwa.

§ 3. Rozwiązanie małżeństwa

Wybór prawa właściwego dla rozwodu

Art. 2597

Małżonkowie mogą, w drodze porozumienia, wybrać jako prawo właściwe dla rozwodu:

- a) prawo państwa, na terytorium którego mają oni w chwili zawarcia umowy o wybór prawa właściwego wspólne miejsce zwykłego pobytu;
- b) prawo państwa, na terytorium którego mieli oni ostatnie wspólne miejsce zwykłego pobytu, jeżeli przynajmniej jeden z nich w chwili zawarcia umowy o wybór prawa właściwego nadal w tym państwie zamieszkuje;
- c) prawo ojczyste jednego z małżonków;
- d) prawo państwa, na terytorium którego małżonkowie zamieszkiwali co najmniej przez trzy lata;
- e) prawo rumuńskie.

Chwila zawarcia umowy o wybór prawa właściwego

Art. 2598

- (1) Umowa o wybór prawa właściwego dla rozwodu może zostać zawarta lub zmieniona najpóźniej do wystąpienia do organu właściwego do orzeczenia rozwodu.
- (2) Jednakże sąd może uwzględnić porozumienie małżonków najpóźniej na pierwszym posiedzeniu sądowym, na które strony zostały wezwane.

Forma umowy o wybór prawa właściwego

Art. 2599

Umowa o wybór prawa właściwego dla rozwodu powinna być sporządzona na piśmie, podpisana przez małżonków i opatrzona datą.

Prawo właściwe dla rozwodu

Art. 2600

- (1) W braku wyboru prawa dokonanego przez małżonków prawem właściwym dla rozwodu jest:
 - a) prawo państwa, na terytorium którego małżonkowie mają wspólne miejsce zwykłego pobytu w chwili wystąpienia z żądaniem rozwodu;
 - b) w braku wspólnego miejsca zwykłego pobytu — prawo państwa, na terytorium którego małżonkowie mieli ostatnie wspólne miejsce zwykłego pobytu, jeśli przynajmniej jeden z nich nadal ma w tym państwie miejsce zwykłego pobytu w chwili żądania rozwodu;
 - c) jeśli żaden z małżonków nie ma miejsca zwykłego pobytu na terytorium państwa ich ostatniego wspólnego miejsca zwykłego pobytu — wspólne prawo ojczyście małżonków z chwili wystąpienia z żądaniem rozwodu;
 - d) w braku wspólnego prawa ojczyściego — ostatnie wspólne prawo ojczyście małżonków, jeśli przynajmniej jeden z nich w chwili wystąpienia z żądaniem rozwodu nadal jest obywatelem tego państwa;
 - e) we wszelkich innych przypadkach — prawo rumuńskie.
- (2) Jeśli ustalone w ten sposób prawo obce nie dopuszcza rozwodu lub uzależnia dopuszczalność rozwodu od spełnienia szczególnie restrykcyjnych wymogów, a jeden z małżonków ma w chwili żądania rozwodu rumuńskie obywatelstwo lub miejsce zwykłego pobytu na terytorium Rumunii, stosuje się prawo rumuńskie.
- (3) Przepisy ustępu 2 stosuje się również w przypadku, gdy rozwód podlega prawu wybranemu przez małżonków.

Uznanie rozwodu następującego
w drodze jednostronnego rozwiązania małżeństwa**Art. 2601**

Nie może zostać uznany w Rumunii akt wyrażający jednostronną wolę męża, by rozwiązać małżeństwo, sporządzony za granicą, jeśli prawo obce będące prawem właściwym nie przyznaje żonie równorzędnego uprawnienia. Nie dotyczy to przypadku, gdy nastąpiło łączne spełnienie wymienionych niżej przesłanek:

- a) akt sporządzony został z zachowaniem zarówno materialnych wymagań ważności, jak i wymagań w zakresie formy, przewidzianych w prawie obcym będącym prawem właściwym;
- b) żona w sposób swobodny i jednoznaczny wyraziła zgodę na ten sposób rozwiązania małżeństwa;
- c) nie zachodzi żadna inna podstawa odmowy uznania na terytorium Rumunii orzeczenia zatwierdzającego rozwiązanie małżeństwa w ten sposób.

Prawo właściwe dla separacji prawnej

Art. 2602

Prawo właściwe dla rozwodu stosuje się odpowiednio do separacji prawnej.

Sekcja 2 Pochodzenie

§ 1. Pochodzenie dziecka urodzonego w małżeństwie

Prawo właściwe

Art. 2603

- (1) Pochodzenie dziecka urodzonego w małżeństwie ustala się według prawa, które w chwili urodzenia dziecka jest właściwe dla ogólnych skutków małżeństwa rodziców owego dziecka.
- (2) Jeśli małżeństwo rodziców ustało lub zostało rozwiązane przed urodzeniem się dziecka, prawem właściwym jest prawo, które w chwili rozwiązania lub ustania małżeństwa rozstrzygało o skutkach tego małżeństwa.
- (3) Prawo to jest również właściwe dla zaprzeczenia ojcostwa dziecka urodzonego w małżeństwie, a także dla nabycia nazwiska przez dziecko.

Legitymacja dziecka

Art. 2604

Jeśli rodzice uprawnieni są do dokonania poprzez następce zawarcie małżeństwa legitymacji dziecka urodzonego poza małżeństwem, przesłanki, których spełnienie jest do tego celu wymagane, podlegają prawu właściwemu dla ogólnych skutków małżeństwa.

§ 2. Pochodzenie dziecka urodzonego poza małżeństwem

Art. 2605

- (1) Pochodzenie dziecka urodzonego poza małżeństwem ustala się według prawa ojczystego dziecka z chwili jego urodzenia. Jeśli dziecko ma wiele obywatelstw, innych niż obywatelstwo rumuńskie, stosuje się prawo, które jest dla dziecka najkorzystniejsze.
- (2) Prawo wskazane w ustępie 1 właściwe jest w szczególności dla uznania dziecka oraz dla skutków tego uznania, a także dla zaprzeczenia uznania dziecka.

Odpowiedzialność ojca

Art. 2606

Uprawnienie matki do żądania, aby ojciec dziecka urodzonego poza małżeństwem pokrył wydatki poniesione w okresie ciąży oraz wydatki wynikłe z urodzenia dziecka, podlega prawu ojczystemu matki.

§ 3. Przysposobienie

Prawo właściwe dla materialnoprawnych przesłanek przysposobienia

Art. 2607

- (1) Przesłanki materialnoprawne, których spełnienie wymagane jest do dokonania przysposobienia, podlegają prawu ojczystemu przysposabiającego oraz przysposabianego. Ci ostatni powinni spełnić również przesłanki ustanowione jako obligatoryjne dla nich obu przez każde z obu określonych wyżej praw ojczystych.
- (2) Przesłanki materialnoprawne, których spełnienia wymaga się od małżonków dokonujących przysposobienia wspólnego, podlegają prawu właściwemu dla ogólnych skutków małżeństwa. To samo prawo stosuje się, jeśli jeden z małżonków przysposabia dziecko drugiego.

Prawo właściwe dla skutków przysposobienia

Art. 2608

Skutki przysposobienia, jak również stosunki między przysposabiającym a przysposobionym podlegają prawu ojczystemu przysposabiającego, a w przypadku przysposobienia wspólnego przez małżonków — prawu właściwemu dla ogólnych skutków małżeństwa. To samo prawo jest właściwe dla rozwiązywania przysposobienia.

Prawo właściwe dla formy przysposobienia

Art. 2609

Forma przysposobienia podlega prawu państwa, na terytorium którego przysposobienie jest dokonywane.

Prawo właściwe dla nieważności przysposobienia

Art. 2610

Nieważność przysposobienia podlega: jeśli chodzi o niezachowanie przesłanek materialnoprawnych — prawu właściwemu dla tychże przesłanek, jeśli zaś chodzi o niezachowanie wymagań dotyczących formy — prawu właściwemu dla formy przysposobienia.

Sekcja 3

Władza rodzicielska. Ochrona dziecka

Prawo właściwe

Art. 2611

Prawo właściwe ustala się według postanowień Konwencji o jurysdykcji, prawie właściwym, uznawaniu, wykonywaniu i współpracy w zakresie odpowiedzialności rodzicielskiej oraz środków ochrony dzieci, sporządzonej w Hadze dnia 19 października 1996 r., ratyfikowanej ustawą nr 361/2007, ogłoszoną w Monitorze Urzędowym Rumunii, część I, nr 895 z dnia 28 grudnia 2007 r.

Sekcja 4

Obowiązek alimentacyjny

Prawo właściwe

Art. 2612

Prawo właściwe dla obowiązku alimentacyjnego określają przepisy prawa Unii Europejskiej.

Rozdział III

Dobra

Sekcja 1

Przepisy ogólne

Prawo właściwe dla dóbr

Art. 2613

- (1) Posiadanie oraz prawo własności i inne prawa rzeczowe na dobrach, w tym także te służące zabezpieczeniu rzeczowemu, podlegają prawu miejsca, w którym dobro się znajduje, lub w którym jest ono położone, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.
- (2) Platformy i inne trwałe instalacje służące do eksploatacji zasobów podmorskich znajdujące się na szelfie kontynentalnym danego państwa uważa się w rozumieniu niniejszego rozdziału za rzeczy nieruchome.

Prawo właściwe dla majątku o specjalnym przeznaczeniu

Art. 2614

Prawem właściwym dla masy majątkowej o specjalnym przeznaczeniu związanym z działalnością zawodową lub o specjalnym przeznaczeniu innej natury jest prawo państwa, z którym owa masa majątkowa wykazuje najściślejszy związek.

Prawo właściwe dla roszczenia o wydanie rzeczy ruchomej

Art. 2615

- (1) Roszczenie o wydanie rzeczy skradzionej lub bezprawnie wywiezionej za granicę podlega, w zależności od wyboru dokonanego przez pierwotnego właściciela, albo prawu państwa, na terytorium którego rzecz znajdowała się w chwili kradzieży lub wywozu, albo prawu państwa, na terytorium którego rzecz znajduje się w chwili żądania zwrotu.
- (2) Jednakże, jeśli w prawie państwa, na terytorium którego rzecz znajdowała się w chwili kradzieży lub wywozu, brak jest przepisów o ochronie osoby trzeciej będącej posiadaczem w dobrej wierze, osoba ta może powołać się na ochronę, jaką przyznaje jej prawo państwa, na terytorium którego rzecz znajduje się w chwili żądania zwrotu.
- (3) Przepisy ustępów 1 i 2 stosuje się również w odniesieniu do tych rzeczy skradzionych lub bezprawnie wywiezionych za granicę, które należą do narodowego dziedzictwa kulturowego danego państwa.

Prawo właściwe dla zasiedzenia ruchomości

Art. 2616

- (1) Zasiedzenie podlega prawu państwa, w którym rzecz znajduje się w chwili rozpoczęcia biegu terminu zasiedzenia.
- (2) W przypadku gdy termin zasiedzenia upływa w państwie, do którego rzecz została przeniesiona, posiadacz może żądać zastosowania prawa tego państwa, jeżeli spełnione zostały, poczynwszy od chwili przeniesienia rzeczy do owego państwa, wszystkie przesłanki wymagane przez prawo, o którym mowa.

Sekcja 2

Dobra materialne

Prawo właściwe

Art. 2617

Powstanie, przeniesienie lub wygaśnięcie praw rzeczowych na rzeczy, która została przeniesiona, podlega prawu miejsca położenia rzeczy z chwili, gdy nastąpiło zdarzenie prawne pociągające za sobą skutek w postaci powstania, zmiany lub wygaśnięcia prawa, o które chodzi.

Prawo właściwe dla rzeczy znajdującej się w transporcie

Art. 2618

Rzecz znajdująca się w transporcie podlega prawu państwa, z którego została wysłana, chyba że:

- a) zainteresowane strony wybrały w drodze porozumienia prawo innego państwa, które to prawo staje się w ten sposób właściwe;
- b) rzecz została złożona do depozytu lub zajęta w ramach zastosowania środków zabezpieczających lub w związku z przymusową sprzedażą, w którym to przypadku prawem właściwym w okresie, gdy rzecz znajduje się w depozycie lub podlega zajęciu, jest prawo miejsca przejściowego położenia rzeczy;
- c) chodzi o rzecz osobistą pasażera, która podlega wówczas jego prawu ojczystemu.

Zastrzeżenie własności

Art. 2619

Przesłanki oraz skutki zastrzeżenia własności dotyczącego rzeczy przeznaczonych do wywozu za granicę podlegają, w braku odmiennego postanowienia stron, prawu państwa, z którego dokonuje się wywozu.

Sekcja 3 Środki transportu

Prawo właściwe

Art. 2620

- (1) Powstanie, przeniesienie oraz wygaśnięcie praw rzeczowych na środkach transportu podlegają:
 - a) prawu państwa bandery, pod którą pływa statek wodny, lub prawu państwa rejestracji statku powietrznego;
 - b) prawu właściwemu dla statusu przedsiębiorstwa transportowego — w przypadku pojazdów szynowych i drogowych wchodzących w skład majątku takiego przedsiębiorstwa.
- (2) Prawo określone w ustępie 1 jest również właściwe dla:
 - a) rzeczy stale znajdujących się na pokładzie i stanowiących wyposażenie techniczne;
 - b) wierzytelności związanych z wydatkami poniesionymi na pomoc techniczną, utrzymanie, naprawę lub renowację środka transportu.

Zakres zastosowania

Art. 2621

Prawo państwa bandery statku wodnego lub prawo państwa rejestracji statku powietrznego właściwe jest w szczególności dla:

- a) uprawnień, kompetencji oraz obowiązków kapitana statku wodnego lub powietrznego;
- b) umów o pracę zawieranych z personelem pływającym, chyba że strony wybrały inne prawo;
- c) odpowiedzialności armatora statku lub przedsiębiorstwa transportu lotniczego za działania i zaniechania kapitana statku i załogi;
- d) praw rzeczowych oraz praw służących zabezpieczeniu, których przedmiotem jest statek wodny lub powietrzny, jak również dla wymogów w zakresie jawności dotyczących czynności pociągających za sobą skutki w postaci powstania, przeniesienia lub wygaśnięcia określonych wyżej praw.

Sekcja 4 Papiery wartościowe

Prawo właściwe dla papierów wartościowych

Art. 2622

- (1) Emisja akcji lub obligacji, imiennych lub na okaziciela, podlega prawu właściwemu dla statusu osoby prawnej będącej emitentem.

- (2) Przesłanki oraz skutki przeniesienia praw z papierów wartościowych wymienionych w ustępie 1 podlegają:
- a) prawu właściwemu dla statusu osoby prawnej będącej emitentem — w przypadku papierów wartościowych imiennych;
 - b) prawu miejsca zapłaty — w przypadku papieru wartościowego na zlecenie;
 - c) prawu miejsca, w którym papier wartościowy na okaziciela znajduje się w chwili przeniesienia wynikających z niego praw — jeśli chodzi o stosunki między kolejnymi posiadaczami takiego papieru wartościowego oraz o stosunki między tymi posiadaczami a osobami trzecimi.

Prawo właściwe dla dokumentu reprezentującego towar

Art. 2623

- (1) Prawo wyraźnie wskazane w treści papieru wartościowego rozstrzyga, czy papier ten spełnia przesłanki wymagane do tego, by stanowił on dokument reprezentujący określony w nim towar. W braku takiego wskazania charakter papieru wartościowego określa się według prawa państwa, w którym znajduje się siedziba emitenta.
- (2) Jeśli papier wartościowy stanowi dokument reprezentujący towar, prawa rzeczowe odnoszące się do określonego w nim towaru podlegają prawu, które właściwe jest dla tego papieru wartościowego jako rzeczy ruchomej zgodnie z ustępem 1.

Sekcja 5

Dobra niematerialne

Prawo właściwe dla dzieł stanowiących rezultat twórczości intelektualnej

Art. 2624

- (1) Powstanie, treść oraz wygaśnięcie praw autorskich do dzieła stanowiącego rezultat twórczości intelektualnej podlegają prawu państwa, w którym dzieło zostało po raz pierwszy udostępnione publiczności poprzez jego wydanie, przedstawienie, wystawienie, rozpowszechnienie lub w inny odpowiedni sposób.
- (2) Dzieła stanowiące rezultat twórczości intelektualnej, które nie zostały udostępnione publiczności, podlegają prawu ojczystemu autora.

Prawo właściwe dla własności przemysłowej

Art. 2625

Powstanie, treść oraz wygaśnięcie prawa własności przemysłowej podlegają prawu państwa, w którym dokonano zgłoszenia lub rejestracji, albo w którym złożono wniosek o rejestrację lub wniosek o udzielenie innej ochrony.

Sekcja 6

Sposoby zapewnienia jawności

Prawo właściwe

Art. 2626

- (1) Wszelkie sposoby zapewnienia jawności odnoszące się do dóbr podlegają prawu miejsca realizacji danego sposobu zapewnienia jawności z chwili owej realizacji, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.
- (2) Sposoby zapewnienia jawności takie, jak te o skutku konstytutywnym odnoszące się do nieruchomości, podlegają prawu państwa, w którym nieruchomość się znajduje, nawet jeśli podstawa prawna powstania, przeniesienia, ograniczenia lub wygaśnięcia prawa rzeczowego albo zabezpieczenia rzeczowego wynika z zastosowania innego prawa.

Sekcja 7

Hipoteki na ruchomościach

Właściwość prawa miejsca położenia dobra

Art. 2627

Przesłanki ważności, jawność oraz skutki hipoteki na dobru ruchomym podlegają prawu miejsca położenia dobra w chwili zawarcia umowy hipotecznej.

Właściwość prawa miejsca, w którym znajduje się dłużnik

Art. 2628

- (1) Na zasadzie wyjątku wobec przepisów art. 2627 stosuje się prawo miejsca, w którym znajduje się dłużnik. Dotyczy to przypadków, w których chodzi o:
 - a) dobro materialne o charakterze ruchomym, z którego, zgodnie z jego przeznaczeniem, korzysta się w wielu państwach, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej;
 - b) dobro niematerialne o charakterze ruchomym;

- c) przenoszalny papier wartościowy, który nie znajduje się w posiadaniu wierzyciela. Jednakże w przypadku akcji, udziałów w spółkach i obligacji stosuje się prawo właściwe dla statusu emitenta, chyba że owe papiery wartościowe są przedmiotem obrotu na rynku zorganizowanym. W tym ostatnim przypadku stosuje się prawo państwa, w którym funkcjonuje dany rynek zorganizowany.
- (2) Uważa się, że dłużnik znajduje się w państwie, w którym w chwili zawarcia umowy hipotecznej ma on — w zależności od okoliczności danego przypadku — miejsce zwykłego pobytu lub siedzibę.

Prawo właściwe dla zasobów naturalnych

Art. 2629

Przesłanki ważności, jawność oraz skutki hipoteki na zasobach naturalnych, paliwach lub gazach, lub na wierzytelności wynikającej ze sprzedaży wymienionych wyżej dóbr u źródła, w przypadku gdy hipoteka taka powstała z chwilą wydobycia owych dóbr lub z chwilą przelania na rachunek sum pieniężnych uzyskanych ze sprzedaży, podlegają prawu miejsca eksploatacji.

Szczególne przypadki dotyczące prawa właściwego dla jawności hipoteki na ruchomości

Art. 2630

- (1) Hipoteka zarejestrowana zgodnie z prawem miejsca, w którym znajduje się dobro, zachowuje swoje pierwszeństwo w innym państwie, jeżeli spełniono również wymagania w zakresie jawności przewidziane w prawie tego państwa i jeżeli spełnienie owych wymagań nastąpiło:
 - a) przed utratą pierwszeństwa uzyskanego zgodnie z prawem, które było właściwe w chwili ustanowienia hipoteki;
 - b) najpóźniej w terminie 60 dni od chwili, gdy dobro znalazło się w państwie, o które chodzi, lub najpóźniej w terminie 15 dni od chwili, gdy wierzyciel powziął wiadomość o tym fakcie.
- (2) Przepisy ustępu 1 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy hipoteka została zarejestrowana zgodnie z prawem miejsca, w którym znajduje się dłużnik. Terminy przewidziane w ustępie 1 lit. b) liczy się — w zależności od okoliczności danego przypadku — począwszy od chwili, w której dłużnik ustanowił swe miejsce zwykłego pobytu lub siedzibę w państwie, o które chodzi, lub od chwili, gdy wierzyciel powziął wiadomość o tym fakcie.
- (3) Jednakże hipoteka na ruchomości będzie bezskuteczna wobec osoby trzeciej, która — zanim hipoteka taka stała się skuteczna zgodnie

z przepisami ustępów 1 i 2 — nabyła pod tytułem odpłatnym prawo na dobru, nie wiedząc o istnieniu takiej hipoteki.

Przypadki braku w prawie obcym wymagań w zakresie jawności

Art. 2631

- (1) Jeśli prawo obce będące prawem właściwym dla pierwszeństwa hipoteki na ruchomości nie przewiduje wymagań w zakresie jawności i jeśli dobro nie znajduje się w posiadaniu wierzyciela, hipoteka ruchoma ma pierwszeństwo niższe niż:
 - a) hipoteka na wierzytelności opiewającej na sumę pieniężną podlegającą zapłacie w Rumunii;
 - b) hipoteka na dobru materialnym o charakterze ruchomym ustanowiona w czasie, gdy dobro znajdowało się w Rumunii, lub na przenoszalnym papierze wartościowym.
- (2) Jednakże hipoteka na ruchomości zachowuje swoje pierwszeństwo, jeśli została zarejestrowana zgodnie z prawem rumuńskim przed ustanowieniem hipoteki, o której mowa w ustępie 1 lit. a) i b).

Prawo właściwe dla czynności podobnych do ustanowienia hipoteki

Art. 2632

- (1) Przepisy niniejszej sekcji dotyczące zapewnienia jawności i związanych z tym skutków stosuje się odpowiednio, biorąc pod uwagę charakter dóbr ruchomych, do czynności podobnych do ustanowienia hipoteki na ruchomości.
- (2) W celu ustalenia prawa właściwego bierze się pod uwagę chwilę dokonania czynności podobnej do ustanowienia hipoteki.

Rozdział IV **Dziedziczenie**

Prawo właściwe

Art. 2633

Dziedziczenie podlega prawu państwa, na terytorium którego zmarły miał w chwili swej śmierci miejsce zwykłego pobytu.

Wybór prawa właściwego

Art. 2634

- (1) W celu wskazania prawa właściwego dla całego swego spadku dana osoba może wybrać prawo państwa, którego jest obywatelem.

- (2) Istnienie i ważność oświadczenia woli w przedmiocie wyboru prawa podlegają prawu wybranemu jako właściwe dla dziedziczenia.
- (3) Oświadczenie o wyborze prawa właściwego powinno odpowiadać wymaganiom co do formy przewidzianym dla rozrządzenia na wypadek śmierci. Podobnie zmiana lub uchylenie przez testatora takiego wskazania prawa właściwego powinny odpowiadać pod względem formy wymaganiom dotyczącym zmiany lub uchylenia rozrządzenia na wypadek śmierci.

Prawo właściwe dla formy testamentu

Art. 2635

Sporządzenie, zmianę lub odwołanie testamentu uważa się za skuteczne, jeśli zachowane zostaną wymagania co do formy przewidziane albo w chwili sporządzenia, zmiany lub odwołania testamentu, albo w chwili śmierci testatora, przez jedno z następujących praw:

- a) prawo ojczyzne testatora;
- b) prawo zwykłego pobytu testatora;
- c) prawo miejsca, w którym testament został sporządzony, zmieniony lub odwołany;
- d) prawo miejsca położenia nieruchomości, której dotyczy testament;
- e) prawo sądu lub organu, który przeprowadza postępowanie w sprawie spadkowej.

Zakres zastosowania prawa właściwego dla dziedziczenia Spadek bezdziedziczny

Art. 2636

- (1) Prawo właściwe dla dziedziczenia rozstrzyga w szczególności o:
 - a) chwili i miejscu otwarcia spadku;
 - b) kręgu osób powołanych do spadku;
 - c) kwalifikacjach wymaganych do tego, aby dziedziczyć;
 - d) wykonywaniu posiadania w stosunku do dóbr pozostawionych przez zmarłego;
 - e) przesłankach i skutkach przyjęcia lub odrzucenia spadku;
 - f) zakresie odpowiedzialności spadkobierców za długi spadkowe;
 - g) materialnych wymaganiach ważności testamentu, a także o zmianie oraz odwołaniu rozrządzenia testamentowego, jak również o szczególnej niezdolności do dokonywania rozrządzeń testamentowych lub do uzyskania korzyści ze spadku na podstawie testamentu;
 - h) dziale spadku.

- (2) Jeśli zgodnie z prawem właściwym spadek jest bezdziedziczny, to dobra położone lub znajdujące się na terytorium Rumunii (*situatate sau aflate pe teritoriul României*) przypadają państwu rumuńskiemu na podstawie przepisów prawa rumuńskiego dotyczących przyznania dóbr ze spadku bezdziedzicznego.

Rozdział V Czynność prawna

Art. 2637

- (1) Materialne przesłanki ważności czynności prawnej podlegają prawu wybranemu — w zależności od okoliczności danego przypadku — przez strony lub przez osobę dokonującą czynności prawnej.
- (2) Wybór prawa właściwego dla czynności prawnej powinien być wyraźny lub w sposób jednoznaczny wynikać z jej treści lub z okoliczności.
- (3) Strony mogą wybrać prawo właściwe dla całości lub tylko dla części czynności prawnej.
- (4) Porozumienie w sprawie wyboru prawa właściwego może zostać zmienione po dokonaniu czynności. Zmiana wywołuje skutek retroaktywny, jednakże nie może ona:
 - a) naruszać ważności umowy ze względu na formę, ani
 - b) przynosić uszczerbku prawom nabytym tymczasem przez osoby trzecie.

Prawo właściwe w braku wyboru prawa

Art. 2638

- (1) W braku wyboru prawa stosuje się prawo państwa, z którym czynność prawna jest najściślej związana, a jeśli prawa tego nie można ustalić — prawo miejsca, w którym czynności prawnej dokonano.
- (2) Przyjmuje się, że powiązanie, o którym mowa, zachodzi w odniesieniu do prawa państwa, w którym — w zależności od okoliczności danego przypadku — strona zobowiązana do spełnienia świadczenia charakterystycznego lub osoba dokonująca czynności prawnej miała w chwili dokonania czynności — w zależności od okoliczności danego przypadku — miejsce zwykłego pobytu, przedsiębiorstwo lub siedzibę statutową.

Prawo właściwe dla wymagań w zakresie formy

Art. 2639

- (1) Wymagania dotyczące formy czynności prawnej podlegają prawu właściwemu dla treści czynności, o którą chodzi.

- (2) Czynność prawną uważa się jednak za ważną ze względu na formę, jeśli spełnione zostały wymagania przewidziane przez jedno z następujących praw:
- a) prawo miejsca, w którym czynność prawna została dokonana;
 - b) prawo ojczyście lub prawo miejsca zwykłego pobytu osoby, która wyraziła zgodę na dokonanie danej czynności prawnej;
 - c) prawo właściwe według prawa prywatnego międzynarodowego organu, który dokonuje oceny ważności czynności prawnej.
- (3) W przypadku, gdy prawo właściwe dla materialnych przesłanek ważności czynności prawnej wymaga pod rygorem nieważności zachowania określonej formy o charakterze uroczystym, wymóg ten, bez względu na to, gdzie dokonano czynności prawnej, nie może zostać wyłączony na podstawie żadnego spośród praw wymienionych w ustępie 2.

Rozdział VI Zobowiązania

Prawo właściwe dla zobowiązań umownych

Art. 2640

- (1) Prawo właściwe dla zobowiązań umownych określają przepisy prawa Unii Europejskiej.
- (2) W sprawach nieuregulowanych przepisami prawa Unii Europejskiej stosuje się przepisy niniejszego Kodeksu dotyczące prawa właściwego dla czynności prawnej, chyba że co innego wynika z umów międzynarodowych lub przepisów szczególnych.

Prawo właściwe dla zobowiązań pozaumownych

Art. 2641

- (1) Prawo właściwe dla zobowiązań pozaumownych określają przepisy prawa Unii Europejskiej.
- (2) W sprawach nieuregulowanych przepisami prawa Unii Europejskiej stosuje się prawo właściwe dla treści stosunku prawnego istniejącego wcześniej między stronami, chyba że umowy międzynarodowe lub przepisy szczególne stanowią inaczej.

Odpowiedzialność za naruszenia dóbr osobistych

Art. 2642

- (1) Roszczenia odszkodowawcze wynikające z naruszenia prawa do prywatności lub innych dóbr osobistych, nie wyłączając naruszenia, do

którego doszło w środkach masowego przekazu lub za pośrednictwem jakiegokolwiek innego publicznego środka informacji, podlegają, wedle wyboru dokonanego przez poszkodowanego:

- a) prawu państwa jego miejsca zwykłego pobytu;
 - b) prawu państwa, w którym powstała szkoda;
 - c) prawu państwa, w którym sprawca szkody ma miejsce zwykłego pobytu lub siedzibę.
- (2) W przypadkach, o których mowa w ustępie 1 lit. a) i b), wymaga się również spełnienia przesłanki, w myśl której sprawca szkody powinien był, oceniając sprawę rozsądnie, przewidzieć, że skutki naruszenia dóbr osobistych wystąpią w jednym z tych dwóch państw.
- (3) Prawo do odpowiedzi wobec naruszeń dóbr osobistych podlega prawu państwa, w którym ukazała się publikacja, lub z którego nadano audycję.

Wygaśnięcie zobowiązań

Art. 2643

- (1) Przejęcie obowiązku świadczenia (*delegația*) oraz odnowienie podlegają prawu właściwemu dla zobowiązania, które jest przedmiotem — odpowiednio — przejęcia lub odnowienia.
- (2) Potrącenie podlega prawu właściwemu dla wierzytelności, względem której podnoszony jest zarzut jej całkowitego lub częściowego wygaśnięcia wskutek potrącenia.

Wielość dłużników

Art. 2644

Wierzyciel, który dochodzi swych roszczeń wobec wielu dłużników, powinien zastosować się do prawa właściwego dla swych stosunków z każdym z tych dłużników.

Prawo regresu

Art. 2645

- (1) Prawo dochodzenia roszczenia zwrotnego od współdłużnika przysługuje dłużnikowi jedynie wtedy, gdy dopuszczają to prawa właściwe dla obu długów.
- (2) Przesłanki dochodzenia roszczenia zwrotnego określa prawo właściwe dla zobowiązania współdłużnika względem dochodzącego swych roszczeń wierzyciela.
- (3) Stosunki między wierzycielem, który został zaspokojony, a dłużnikiem, który spełnił świadczenie, podlegają prawu właściwemu dla zobowiązania tego dłużnika.

- (4) Prawo instytucji publicznej do wystąpienia z roszczeniem zwrotnym podlega prawu właściwemu dla jej statusu. W odniesieniu do dopuszczalności i wykonania prawa regresu stosuje się przepisy ustępów (2) i (3).

Waluta płatności

Art. 2646

- (1) Walutę płatności określa prawo państwa, które ją wyemitowało.
(2) Skutki, jakie waluta wywiera w odniesieniu do zakresu zobowiązania, podlegają prawu właściwemu dla tego zobowiązania.
(3) Prawo państwa, w którym ma nastąpić zapłata, określa, w jakiej walucie powinna ona zostać dokonana, chyba że w ramach stosunków z zakresu prawa prywatnego międzynarodowego wynikających z umowy strony wybrały inną walutę płatności.

Rozdział VII

Weksel trasowany, weksel własny oraz czek

Sekcja 1

Przepisy ogólne

Prawo właściwe dla zdolności

Art. 2647

Osoba, która według swego prawa ojczystego nie ma zdolności do zaciągania zobowiązań z tytułu weksla trasowanego, weksla własnego lub z cheku, jest ważnie zobowiązana na podstawie takiego papieru wartościowego, jeśli podpis został złożony w państwie, którego prawo uznaje ową osobę, będącą wystawcą, za zdolną.

Prawo właściwe dla wymagań dotyczących formy

Art. 2648

- (1) Zobowiązanie z tytułu weksla trasowanego, weksla własnego lub cheku podlega w zakresie wymagań dotyczących formy prawu państwa, w którym zobowiązanie takie zostało zaciągnięte. W przypadku cheku wystarczy zachowanie formy przewidzianej przez prawo państwa miejsca płatności.
(2) Jeśli zobowiązanie jest nieważne według prawa określonego w ustępie 1, ale odpowiada prawu państwa, w którym zaciągnięte zostało późniejsze zobowiązanie, nieprawidłowość w zakresie formy dotyczą-

ca pierwszego zobowiązania nie uchybia ważności zobowiązania późniejszego.

Prawo właściwe dla zwrotnego poszukiwania

Art. 2649

Terminy przewidziane dla wykonywania zwrotnego poszukiwania określa, w odniesieniu do każdej osoby, która złożyła podpis, prawo miejsca wystawienia papieru wartościowego.

Prawo właściwe dla protestu

Art. 2650

Forma i terminy protestu, jak również wymagania w zakresie formy innej czynności potrzebnej do wykonania lub zachowania praw wynikających z weksla trasowanego, weksla własnego lub czeku, określa prawo państwa, w którym protest lub inna potrzebna czynność powinny zostać dokonane.

Sekcja 2

Weksel trasowany, weksel własny

Prawo właściwe dla skutków zobowiązań

Art. 2651

- (1) Skutki zobowiązań akceptanta weksla trasowanego oraz wystawcy weksla własnego podlegają prawu miejsca, w którym weksel jest płatny.
- (2) Skutki, jakie wynikają z podpisów innych zobowiązanych z tytułu weksla trasowanego lub weksla własnego, podlegają prawu państwa, na terytorium którego podpisy zostały złożone.

Prawo właściwe dla nabycia wierzytelności

Art. 2652

Prawo miejsca wystawienia weksla rozstrzyga o tym, czy posiadacz weksla trasowanego nabywa wierzytelność, która była podstawą wystawienia weksla.

Prawo właściwe dla akceptu

Art. 2653

Prawo państwa, w którym weksel trasowany jest płatny, rozstrzyga o tym, czy przyjęcie może być ograniczone do części sumy wekslowej,

oraz o tym, czy posiadacz weksla jest zobowiązany do przyjęcia zapłaty częściowej.

Prawo właściwe w przypadku zaginięcia lub kradzieży

Art. 2654

Prawo państwa, w którym weksel trasowany lub weksel własny jest płatny, określa środki, jakie można przedsięwziąć w razie zaginięcia lub kradzieży weksla.

Sekcja 3

Czek

Prawo właściwe

Art. 2655

Prawo państwa, w którym czek jest płatny, określa osoby, na które taki papier wartościowy może zostać wystawiony.

Nieważność czeku

Art. 2656

W przypadku gdy według prawa właściwego czek jest nieważny ze względu na to, że został wystawiony na osobę niemającą wymaganej do tego zdolności, zobowiązania wynikające z podpisów umieszczonych na czeku w innych państwach, których prawa nie obejmują takiego ograniczenia, są ważne.

Prawo właściwe dla skutków zobowiązań

Art. 2657

Prawo państwa, na terytorium którego zobowiązania z tytułu czeku zostały zaciągnięte, określa skutki wynikające z tych zobowiązań.

Zakres zastosowania

Art. 2658

Prawo państwa, w którym czek jest płatny, określa w szczególności:

- a) czy czek powinien być wystawiony jako płatny za okazaniem, czy też może być wystawiony jako płatny pewien czas po okazaniu, oraz jakie są skutki postdatowania czeku;
- b) termin do przedstawienia;
- c) czy czek może być przyjęty, certyfikowany, potwierdzony lub wizowany, oraz jakie są skutki tych oświadczeń;

- d) czy posiadacz może żądać zapłaty częściowej oraz czy jest zobowiązany do jej przyjęcia;
- e) czy czek może być zakreślony albo zaopatrzony zastrzeżeniem „przełać na rachunek” lub innym równoznacznym, oraz jakie są skutki zakreślenia lub określonych wyżej zastrzeżeń;
- f) czy posiadacz ma szczególne prawa do pokrycia, oraz jaki jest ich charakter;
- g) czy wystawca może czek odwołać lub sprzeciwić się jego zapłacie;
- h) jakie środki można przedsięwziąć w razie zaginięcia lub kradzieży czeku;
- i) czy protest lub równoznaczne stwierdzenie jest potrzebne do zachowania prawa zwrotnego poszukiwania przeciw poręczycielom czekowym, wystawcy oraz innym zobowiązanym.

Rozdział VIII

Trust

Wybór prawa właściwego

Art. 2659

- (1) Prawem właściwym dla trustu jest prawo wybrane przez ustanawiającego.
- (2) Zastosowaniu podlegają przepisy art. 2637.

Ustalenie prawa właściwego w braku wyboru prawa

Art. 2660

W braku wyboru prawa właściwego lub w przypadku, gdy prawu wybranemu nie jest znana instytucja trustu, stosuje się prawo państwa, z którym trust wykazuje najściślejszy związek. W tym celu bierze się pod uwagę w szczególności:

- a) wskazane przez ustanawiającego miejsce sprawowania zarządu powierniczą masą majątkową;
- b) położenie dóbr wchodzących w skład majątku powierniczego;
- c) miejsce — w zależności od okoliczności danego przypadku — zwykłego pobytu lub siedziby powiernika;
- d) cel trustu lub miejsce, w którym cel ten ma być realizowany.

Zakres zastosowania

Art. 2661

Prawu ustalonemu według art. 2659 oraz art. 2660 podlegają przesłanki ważności, wykładnia oraz skutki trustu, a także zarząd trustem. Prawo to właściwe jest w szczególności dla:

- a) wyznaczenia, zrzeczenia się oraz zastąpienia powiernika, dla szczególnych wymagań dotyczących osoby, którą można wyznaczyć na powiernika, a także dla przeniesienia uprawnień powiernika;
- b) praw i obowiązków powierników w stosunkach między nimi;
- c) uprawnienia powiernika do przekazania, w całości lub w części, wykonywania swych obowiązków lub powierzonych mu uprawnień;
- d) uprawnienia powiernika do sprawowania zarządu oraz rozporządzania dobrami należącymi do powierniczej masy majątkowej, a także do ustanawiania na tych dobrach zabezpieczeń oraz do nabywania nowych dóbr;
- e) uprawnień powiernika do dokonywania inwestycji i nakładów;
- f) ograniczeń dotyczących czasu trwania trustu, jak również ograniczeń dotyczących uprawnień powiernika do tworzenia rezerw z dochodów osiągniętych z zarządu dobrami;
- g) stosunków między powiernikiem i uposażonym, włączywszy w to odpowiedzialność osobistą powiernika wobec uposażonego;
- h) zmiany lub ustania trustu;
- i) rozdziału dóbr składających się na powierniczą masę majątkową;
- j) obowiązku powiernika, by złożyć sprawozdanie ze sposobu, w jaki sprawowany był zarząd powierzoną masą majątkową.

Przypadki szczególne

Art. 2662

Kwestia z zakresu trustu, która daje się wyodrębnić, w szczególności zarząd trustem, może zostać poddana innemu prawu.

Rozdział IX
Przedawnienie**Art. 2663**

Przedawnienie podlega prawu, które stosuje się do samego prawa podmiotowego.

Tłumaczenie Paulina Twardoch, Alexander Stan-Otasevici